

Nõukogude ÕPETAJA

ENSV HARIDUSMINISTERIUMI JA HARIDUSTOOLISTE AMETIÜHINGU HÄÄLEKANDJA

Nr. 27 (378) Reedel, 6. juulil 1951 IX aastakäik

OSUTADA NOORTELE PEDAGOOGIDELE IGAKÜLGSET ABI

Neil päevil lasksid õpetajate instituudid, pedagoogilised koolid ja pedagoogilised klassid välja järjekordse lennu noori õpetajaid, kes alustavad tööd alg- ja seitsmeklassilistes koolides. Neile lisandub ligi 130 kõrgema haridusega pedagoogi, kes lõpetasid Tartu Riikliku Ülikooli, Tallinna Põhitehnilise Instituudi või Moskva ja Leningradi pedagoogilise instituudi ning alustavad tööd keskkoolide vanemates klassides. Kogusummas suureneb meie vabariigi pedagoogiline kaader ligemale 600 noore kutselise pedagoogi võrra.

Kodanliku korra juures oleksid need inimesed nüüd seisnud suure mure ees: kust leida teenistuskohata, mida hakata peale? Otsides pedagoogilist tööd, oleksid nad pidanud nüüd rändama kümnete ja sadade kaupa „õpetajate laadalt laadale“, nagu see oli paratamatu kodanlikus Eestis. Surudes maha õpetaja väärikuse, oleksid nad pidanud alandlikult seltsma kulaklike „valtsade“ ees ja paluma tööd kui almust. Paljud oleksid pidanud jääda loobuma õilsast pedagoogikust ning leppima mõne telsejargulise tähtsusega kohaga.

Hoopis teistsuhtutakse pedagoogidesse Nõukogudeaial. Neid oodatakse kohtades ja tulevased töökohadki on neil teada juba ammu enne kooli lõpetamist. Meil ümbritsevad pedagoogi kõikjal rahva austus ning lugupidamine, kellega ta moodustab lahutamatu terviku. Partei ja valitsuse pidev hoolitsemine õpetajaskonna materiaalse heaolu, kultuurilise arengu ja autori-teedi igakülgse tõstmise eest, mis on tarvilikud õpetaja viljakaks tööks, ning samuti ka õpetajate korduv ning massiline aastasumine ordenite ja medallitega annab tunnistust suurest poliitilisest tähtsusest, mida meie valitsus ja rahvas omistavad nõukogude õpetajale.

Noored pedagoogid siirduvad kõige lähemal ajal nende määratud töökohadele. See on suur pööre inimese elus, kes esmakordselt alustab loovat tööd, ja sellest, kuidas teda ta saabumisel töökohas vastu võetakse, sõltuvad teatud määratud töömeeltele ning edu. Seepeärast on tarvis noori pedagooge kohtadel hästi vastu võtta, ümbritseda neid tähelepanuga ning olla abiks mitmesuguste praktiliste küsimuste lahendamisel. On tarvis hoolitseda, et uus olukord, milles noor inimene alustab tööd, ei tumestaks noorte pedagoogide õilsaid kavatsusi, vaid, vastupidi, looks kõik eeldused nende loominguiliste jõudude edasiseks õitsenguks.

Kohtadel noorte pedagoogide vastu võtu organiseerimine on eelkõige haridusosakondade, koolidirektorite ja koolijuhatajate asi. Nemaad peavad linnaja külanõukogudelt tootlema, et noorte õpetajate jaoks oleks varutud korralikult remonditud korter ühes kõigi soodustustega, mis on seadusega kindlustatud maaõpetajatele. Samuti peavad nad olema abiks mitmesuguste muude majanduslike küsimuste lahendamisel, mis on seotud õpetaja asumisega teenistuskohata.

Veelgi suuremat tähelepanelikkust ning abi vajavad noored õpetajad pedagoogilises töös, sest iseseisvale tööle asumine on alati seotud teatud raskustega. Vilumat tööta, kuigi ta on saanud eeskujuliku teoreetilise ettevalmistuse, ei leia praktilistes küsimustes

sageli õiget teed, tal ei õnnestu oskuskult lahendada lastekasvatuse keerukaid küsimusi. Talle on tarvilikud ning kasulikud vilunud vanemate kolleegide nõuanded, mis aitavad saada üle esialgseist raskustest.

Vanemates vennasvabariikides on noor algaja õpetaja kooli direktori, õppealajuhataja või kooli juhataja erilise hoolet all. Lisaks sellele eraldatakse vanemate kolleegide hulgast šeff, kelle ülesandeks on noort õpetajat abistada igal ajal, kus see on tarvilik. Andes noorele õpetajale võimaluse igal ajal jälgida oma tööd, kaasa arvatud tunnind, annab šeff noorele pedagoogile edasi kogemusi, töövõtteid ning meetodeid, õpetab nii õelda pedagoogilist meisterlikkust. Teiselt poolt aga, käies oma hoolitsemise tundides ning võttes osa ta mitmepalgelisest tööst, näitab šeff noorele õpetajale kätte ta vead ning aitab parandada tööd. Nii suunatakse algaja pedagoogi juba alguses õigetele roobastele ning kasvatatakse nii paremate eeskujude kui ka oma vigadest õppimise teel.

Sellist praktikat on tarvis laiendades arendada ka meie vabariigis, vähemalt suuremates koolides. Vilunud pedagoogi šeffusest algaja suhtes ei tule muidugi nii aru saada, et noort pedagoogi kontrollitakse igal sammul ja temal ei lasta midagi iseseisvalt teha. Mitte nii, vaid vastupidi: šeffus ei piirata noort pedagoogi loominguilist initsiatiivi, vaid soodustab ning arendab seda, šeffus ei seisne ainult noore õpetaja töö kontrollimises, vaid kõige hahtlikumal abistamises.

Varemadel aastatel esines mõnedes koolides selline nähtus, et noort pedagoogi koormati algusest peale ülemaäraste tundidega, millele lisandus rida ühiskondlikke kohustusi. Selline suhtumine algajasse õpetajasse on täiesti väär. Lõpne töökõrre ei võimalda noorele õpetajale vajalikku hooli kanda õppetundide ettevalmistamise eest, millest otseselt sõltuvad tunni kvaliteet, distsipliin ja õppeedukus. Lõpne töökõrre tagajärjeks võib olla pettumus ning usu kaotamine oma loovasse jõusse.

Määratud töökohta asudes peavad noored pedagoogid ilmutama nõukogude õpetajale omast distsiplineeritust, aktiivsust, valmisolekut täita kõik koolitööga seoses olevad ülesanded. Lubamatu on noortel õpetajatel esitada kohalikele haridusosakondadele ja koolile liigseid pretensioone, olgu töökoha, tunnide või klassivälise töö suhtes, kui pakutav töö vastab kvalifikatsioonile ja on jõukohane. Tallinna Õpetajate Instituudi lõpetajale sm. Alice Groosmanile oli määratud töökohaks Risti seltsmeklassilise kooli Kella rajoonis, kuid ta keeldus seda vastu võtmast põhjusel, et kool on raudteest kaugel metsa sees ja pakutav klassiväliline töö ei vasta tema huvidele. See noor õpetaja näitas kahtlemata distsiplineerimatast. Nii ei või käituda ükski noor õpetaja.

Kõigi esmakordselt koolitööle siirdujate otsene kohus on varakult ümuda määratud töökohata, lülituda algusest peale tööprotsessi, tunda end ühtse koolipere täisväärtusliku liikmena. Vanemate kolleegide kohuseks on noor õpetaja lahkest vastu võtta ja osutada talle igakülgset abi.

Noored õpetajad, tere tulemast pedagoogi õilsale tööle!

„Muistse Venemaa kultuuri ajalugu“

NSV Liidu Teaduste Akadeemia kirjastusel ilmus „Muistse Venemaa kultuuri ajaloo“ teine köide.

Nõukogude teaduse poolt kogutud ulatuslikud uued materjalid, eriti muistse Venemaa arheoloogilise valdkonnast, vene kultuuri ja kunsti väljapaistvate mälestusmärkide avastamine on teinud võimalikuks fundamentaalse teadusliku teose loomise, milles valustatakse süstemaatiliselt kõiki Venemaa materiaalse ja vaimuolu alasil vanal ajal.

NSV Liidu Teaduste Akadeemia Materiaalse Kultuuri Ajaloo Instituudi autorite kollektiiv kasutas selles töös

arvukaid avaldamata materjale vene kultuuri ajaloo kohta Kiievi riigi tekkest 17. sajandi lõpuni.

Teos on kavetatud välja anda viies köites. Esimene köite on pühendatud Venemaa materiaalsele kultuurile alates 9. sajandist 13. sajandi alguseni, teine köite — sellesama perioodi vaimukultuurile. Kolmanda köite sisuks saab vene kultuuri taassünni ajalugu (13.—15. sajand), neljas köite käsitleb 150 aasta pikkust perioodi 15. sajandi keskpaigast 18. sajandi lõpuni — Vene rahvusriigi kultuuri õitsengut. Viies köite valgestab 17. sajandi Venemaa kultuuri ajalugu. (TASS.)

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumis

Vastuvõtt Eesti NSV keskkoolide, tehnikumide, pedagoogiliste koolide ja õpetajate instituutide lõpetajaile

30. juunil toimus Kadrioru lossis Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimehe sm. A. Jakobsoni juures traditsiooniline vastuvõtt meie vabariigi keskkoolide, tehnikumide, pedagoogikakoolide ja õpetajate instituutide lõpetajaile.

Noori tulid tervitama partei ja valitsuse juhid, ministrid ja kommunistliku noorsooühingu juhtivad töötajad.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees sm. A. Jakobson pöördus lõpetajate poole tervituskõnega, õnnitles neid keskkooli eduka lõpetamise puhul.

„Tänavu sai keskhariduse üle 2000 noormehe ja neiu,“ ütles ta. „Partei ja

valitsus on neile andnud kõik võimalused viljakaks õppimiseks. Enamik lõpetajaid läheb edasi õppima meie suure kodumaa ülikoolidesse ja instituutidesse. Omandatud teadmisi peavad nad kasutama nii, et aidata meie rahval kiiremini üles ehitada heigitulevik — kommunism.“

Sm. Jakobson ütles tervitussõnu suure nõukogude rahva auks, nõukogude noorsoo parima sõbra ja õpetaja seltsimees Stalinj auks. Vastuseks kõlavad tormilised kaukestavad kiiduväljendused.

Eesti NSV Haridusministeeriumi nimel õnnitleb lõpetajaid Eesti NSV haridusminister sm. V. Oja.

Meeldejäeva sõnavõttega esineb Tallinna 7. keskkooli lõpetaja sm. Rummo. Lõpetajate nimel tänab ta parteid ja valitsust ning suurt Stalinj noore põlvkonna eest hoolitsemise pärast ja kinnitab, et noored pühendavad kogu jõu selleks, et saada nõukogude sotsjalistliku ühiskonna väärikaiks liikmeiks — aktiivseks kommunismi ehitajaks.

Sellest kõnelesid oma sõnavõtteid ka Tartu Õpetajate Instituudi lõpetaja sm. Prantikova, Tallinna Elektromehaanikatehnikumi lõpetaja sm. Saul, Rakvere Pedagoogilise Kooli lõpetaja sm. Liim ja teised.

Lõpuks andsid lõpetajad isetegevuskontserdi. (ETA.)

Eesti NSV 11. aastapäeva auks arendage ulatuslikku sotsialistlikku võistlust koolide ettevalmistamisel uueks õppeaastaks

Tihedas sidemes kolhoosnikutega

Võru rajooni Väimela 7-klassilisel koolil on tihedas sidemes naabruses asuva akadeemik Viljamsi nimelise kolhoosi juhatajaga, kes on abistanud kooli kütte muretsemisel transpordivahenditega. Kohale on veetud 150 ruumimeetrit küttematerjali.

Remontitööde osas valgendatakse ruumid ja värvitakse ühes klassiruumis paneel.

Rohkearvuliselt võtavad õpilased osa kooli spordiväljaku ehitamisest. Väljaku rajatakse võrkpalliväljak ja hüppekastid.

E. ROSSIS

Esimestes ridades

Valga. (ETA.) Pärast õppetöö edukat lõppemist alustasid Laanemetsa Altkooli õpetajad ja õpilased kooliruumide remont. Nüüd on koolimaja uueks õppeaastaks täiesti korras. Ruumid on valgendatud, mööbel parandatud ja värvitud. Telvis kütte vedasid kohale kooli šefid. Zdanovi-nimelise kolhoosi liikmed.

Kooliruumide remont ja kütte kohalevedu on käsil ka Kuigatsi, Madsa, Kaikküla ja teistes rajooni koolides.

Viljandi. Mustla Keskkoolis on remont lõpetatud. Seal sisse kanalisatsioon ja keskküte. Kooli komsomolorganisatsiooni algatusel kaunistati kooli ümbrust. Sellest tööst võtsid osa nii õpilased kui ka nende vanemad.

Ulatuslik remont tehakse tänavu Viljandi Pedagoogilises Koolis. Remontitööd on käsil rajooni 15 koolis. (ETA.)

Suurem töö on tehtud

Paralleelselt eksamite käiguga alustati Kiltingi-Nõmme rajooni Tali koolis ettevalmistustööd uueks õppeaastaks.

Sotsialistlikus võistluses võetud kohustuste raames on korraldatud kooliaed, kus katseala 150 katselapil kasvab mitmesuguseid kultuure. Ühiskondliku abiga seati korda ka spordiväljak. Ulatuslikumate remontitöödega alustati 25. mail. Põhiline osa remondist on tehtud, kooli- ja internaduruumid on valgendatud ja värvitud. On parandatud katused, põrandad ja vundament, tehtud uus pliit ja ahi. Remonditud on ka õpetajate korterid. Kõik nimetatud tööd on tehtud kooli šefi, J. V. Stalini nimelise kolhoosi poolt. Kolhoosnikud võtsid endale kohustuse koolile kohale vedada vähemalt pool aastastest küttest.

E. TAMM

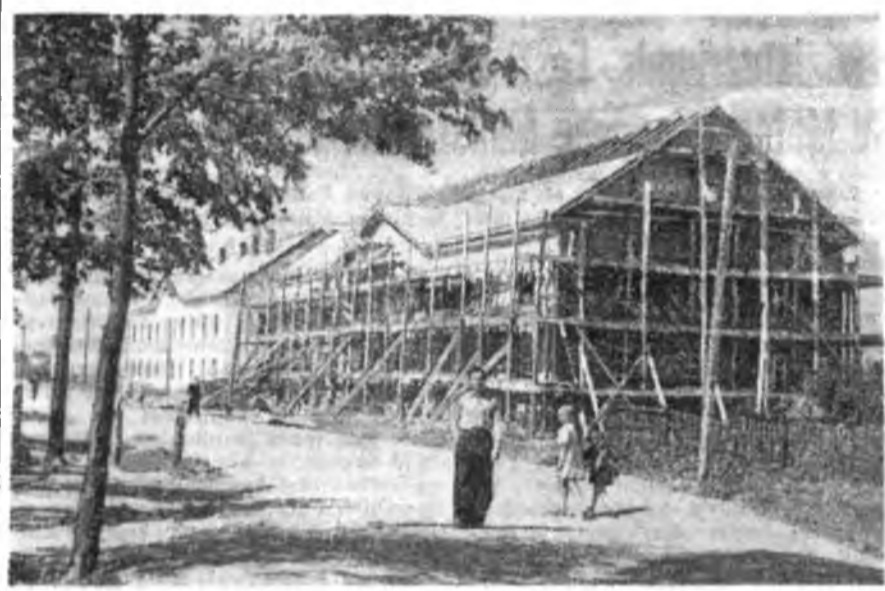
Hariduskomisjon võitluses koolide eeskujuliku ettevalmistamise eest

Tallinna Mererajooni Täitevkomitee alaline hariduskomisjon osutab suurt hoolt koolide ettevalmistamise eest uueks õppeaastaks.

Tänu partei ja valitsuse hooltele rahvahariduse arendamise eest on koolide arv meie rajoonis sõjajärgse viie aasta jooksul tunduvalt kasvanud. 1945. a. oli neid kaks, nüüd aga kümme, ja õpilaste arv on kasvanud 2000-lt 5000-ni.

Uuel, 1951/52. aastal suureneb õpilaste arv seoses tööstuse järjekindla arenemise ja tööliste arvu kasvamisega rajoonis veelgi. See kohustab kõiki hariduse alal töötajaid, sealhulgas ka hariduskomisjoni, hoolitsemata selle eest, et uuel õppeaastal ükski õpilane kooli- ukuks taha ei jääks ja kõik ülesandad üldise alghariduse saamise kindlustamiseks alal täidetakse.

Mida on siis komisjon teinud? Juba märtsis koostati komisjoni istungil tööplaan uue õppeaasta ettevalmistamiseks. Seejuures pöörati peamist tähelepanu nende koolidele, mis vajavad erilist hoolitsust. Üks selliseid kooli on meie rajoonis 36. kool Pirital. Koolile ehitatakse uus hoone. Ehitustööde käigu kontrollimine on komisjoni esmajärgkordseks ülesandeks.

Uue õppeaasta alguseks valmib Kukuruse asulas uus koolimaja. Praegu on ehitustööd täies hoos.

Pildil: Uus ehituseleval koolimaja. Foto V. Samussenko (ETA.)

Koondame jõu peamiseks

Metsapoolse 7-klassilise koolis on mitmed tööd kooli uueks õppeaastaks ettevalmistamiseks juba lõpetatud.

Koolikohustuslike õpilaste nimestik on kontrollitud, hiljuti viidi lõpule näitlike õppevahendite ja raamatukogu korras-tamine. Enne õppetöö lõppu osteti vanemate klasside õpilastelt tagasi 128 õpikut, mis anti edasi noorematele klassidele.

Õpetajad koos õpilastega rajasid ja korrasdasid koolile bioloogiaaia, mille eest suvel hoolitsevad noorte naturalistide ringi liikmed. Kooliaeda on külvatud ja istutatud juurvilja internadi laste toitlustamiseks.

Koolis on tänavu ette nähtud ahjude parandamine ja kooli kõigis ruumides sanitaarremont. Remondileping sõlmiti Kaluri kolhoosiga, kes eraldas nendeks töödeks eri remondibrigaadi. Remontimiseks võtavad ühiskondlike tööde korras osa ka paljud lastevanemad, õpetajad ja vanemate klasside õpilased. Nad parandavad kooliplinke, värvivad seinapaneeli, aknaraame ja ukse.

Kõik tööd tahetakse lõpetada Eesti NSV 11. aastapäevaks, meie rahva suursõjapäevaks. Kuid töötajate sotsialistlike kohustuste õigeaegset täitmist pidurdab mõnede remondimaterjalide puudumine. Näiteks ei ole koolil tsink-

värve, samuti on puudus tsemendist ja kriidist.

Kool andis Orajõe Tarbijate Kooperrühmitile juba varakevadel tellimuse remondimaterjalidele, kuid peale aknalaasi pole tänaseni veel midagi kätte saadud. Haridusministeeriumi jaotuskava alusel lubatud tsement ja kriit on samuti kätte saamata.

Kool hakkab uuel õppeaastal töötama senisest paremas tingimustes. Seatakse sisse eraldi ruumid pioneeride jaoks, bioloogiakabinetiks ja õpilaste lugemistoaiks, kus töötavad ka ringid.

Ka õpetajad valmistuvad selleks, et uuel õppeaastal veelgi paremini töötada. Õpetajad S. Meriste ja U. Toonpere viibivad praegu Tallinna Õpetajate Instituudi kaugõppesessioonil, õpetaja H. Sutt valmistub riigeksameiks Haapsalu Pedagoogilise Kooli juures. Kooli juures viibivad õpetajad organiseerivad õpilaste kultuurse suvepuhkuse veetmist. Nad korraldavad ekskursioone ja matku ning rakendavad õpilasi üldkoolilike ühiskondlike ülesannete täitmisele. Nii korjavad ja kuivatavad Punase Risti algorganisatsiooni liikmed õpetaja E. Alango juhtimisel ravimtaimi, noorte naturalistide ülesandeks on heina-seemnete kogumine.

A. VOLTSKOVA, Metsapoolse 7-klassilise kooli direktor

ÕPETAJA PÄEV SAKSA DEMOKRAATLIKUS VABARIIGIS

Berliin. Hiljuti oli Saksa Demokraatlikus Vabariigis õpetaja päev. Sel päeval tehti kokkuvõtteid saavutatud tulemustest uue põlvkonna kasvatamisel demokraatlikus vaimus.

Oma tervituses kõigile Saksa Demokraatliku Vabariigi õpetajatele ja kasvatajatele märkis valitsus, et esimest korda saksa rahva ajaloo saavad töötava rahva lapsed mitmekülgse hariduse. Kõigis koolides kasvatatakse õpilasi rahva armastuse vaimus, sõpruse vaimus teiste rahvastega, kasvatatakse teadlikke võitlajaid rahva eest ja aktiivseid ühtse demokraatliku Saksamaa ülesehitajaid. Suur teine kõige selle juures on õpetajal.

Õpetaja päeva puhul toimus Berliinis pidulik koosolek, millest võtsid osa valitsuse liikmed, demokraatlike parteide ja ühiskondlike organisatsioonide esindajad, esindajad õpetajad, külalised ja õpetajad Lääne-Saksamaalt jt.

Pikema etteandega „Demokraatlik kool võitluses rahva eest“ esines Saksa Demokraatliku Vabariigi haridusminister P. Wandel.

Pidulikult istungil vastuvõetud resolutsioonis kutsusid nõupidamisest osavõtjad kõiki õpetajaid üles koos saksa rahva ja kogu maailma rahuarvestatavate rahvastega otsustavalt võitlema rahva poolt ja Saksamaa demokraatlikumise vastu.

RAAMATUKOGUDE ARVU SUURENEMINE

Bukarest. Rumeenia rahvademokraatliku režiimi üheksa suursaavutuseks on linna- ja külaraamatukogude laia võrgu organiseerimine. Peale ametiühingu-raamatukogude, mis on olemas peaaegu igas käitis, on organiseeritud 28 oblasti-, 149 rajooni- ja 11 600 külaraamatukogu ning 498 raamatukogu linnade kultuurimajades juures. Esmakordselt on Rumeenias avatud lasteraamatukogud. Bukarestis asutati esimene muusika-raamatukogu.

Oblastite ja rajoonide raamatukogude korraldatakse lugejate konverentse ja kohtamisi kirjanikega. Mõnede raamatukogude juures on lektoriumid.

Küla- ja ränderaamatukogude osalju nõukogude autorite raamatuid. Lugejate arv külaraamatukogudes pidevalt tõuseb, ulatudes praegu üle 1 miljoni 400 tuhande. Paljude külaraamatukogude juures on moodustatud lugejate ringid.

STABIILSED ÕPPERAAMATUD TSEHHOSLOVAKKIAS

Praha. Ajaleht „Rude Pravo“ avaldas Tšehhoslovakkia Kommunistliku Partei Keskkomitee määruse rahvakoolide (algkoolide) ja keskkoolide õpperamatute kohta.

Määruses öeldakse, et kool peab kasvatama uut põlvkonda kui sotsialistlikku põlvkonda. Üheks hädavajalikuks tingimuseks, et rahvakoolid ja keskkoolid saaksid täita seda ülesannet, on heade stabiilsete õpperamatute olemasolu kõikides õppeainetes.

Et koolidest täielikult kõrvaldada antiteadusliku obskuranismi ja ebajuusliku mõju, on vajalik noori kasvatada järjekindlalt teadusliku maailmvaate, dialektilise ja ajaloolise materialismi alusel.

Määruses juhatakse tähelepanu sellele, et koolides tuleb noorsugu kasvatada sotsialistliku patriotismi, suure progressiivsete ajalooliste traditsioonide, armastuse ja ustavuse vaimus riigile ja rahvale.

Iseloomustades emakeele õpikuid, mainitakse, et need peavad olema koostatud seltsimees J. V. Stalini keeleteaduslike küsimustele pühendatud tööde vaimus.

Määruse alaosas, mis on pühendatud uuele vene keele õpikule, märgitakse, et on hädavajalik vene keele õpetamist nii organisatsioonide, et alates rahvakooli neljandast klassist lapses süstemaatiliselt õpiksid lugemist ja kirjutamist vene keeles, et nad lõpetades keskkooli oskaksid lugeda ja aru saada vene kirjandusest, oskaksid lugeda ja kirjutada vene keeles.

Määrus annab põhiliku hinnangu mateaduse ja ühiskonnateaduste õpperamatute, samuti matemaatika, füüsika, keemia ja teiste õpperamatute kohta.

SOFIA ÜLIKOOI REKONSTRUEERIMINE

Sofia. Sofias lõppesid riikliku ülikoolihoone põhilised rekonstrueerimise ja laiendamise tööd. Nende töodega alustati ulatuslikult varsti pärast rahvademokraatliku võimu kehtestamist Bulgaarias.

Sofia Riikliku Ülikooli uus hoone võtab enda alla viie tuhande ruutmeetrilise maa-ala. Uues hoones on kümneid avaraid auditoriume, kaks suurt aulat, arvukalt ametiruumi, klubi, raamatukogu ja üliõpilaste söökla ruumid. Ülikoolil on ka suur võimla.

SPORDI ARENDAMINE ALBAANIA RAHVAVABARIIGIS

Tirana. (TASS.) Albaania Rahvavabariigi kantakse suurt hoolt töötajate kehalise kasvatus eest, luuakse selleks kõik vajalikud materiaalsed tingimused.

Spordi arendamiseks 1951. aastal on eraldatud 7 miljonit lekki. Albaanias on olemas vabariiklikud spordiühingud „Puna“ ja „Spartak“, armee spordiühing „Partisan“ ja ühing „Dünamo“. Tänavu korraldatakse Albaanias tunduvalt rohkem spordiüritusi kui möödunud aastal.

Edukalt lõppes kevadkross, millest võttis osa 47 000 inimest, ja möödusid kergejõustikuvõistlused. Järgest rohkem hakkavad spordiga tegelema maanorred ja naised.

Kooli herbarium

Omavalmistatud bioloogiliste õppevahendite hulgas on kooli herbariumil tähtis koht. Teda leidub aga meil veel vähestes koolides. Kooli botanika ja darvinismi aluste kursuse, sageli ka teise õppeaine (maateadus) nõuavad demonstratsiooniks rohkesti taimelisi materjali, mida ei ole igal aastajal ja igal pool saada. Näitliku materjali puudumisel töötatakse kursuse teemad läbi kriidiga klassitahvil ja kirjeldatakse materjali illustreeritakse õpiku piltidega. Ometi on taimede herbariumid võrdlemislihtsast valmistada ja õpilased teevad seda huviga. Viga seisab vaid töö organiseerimises, s. t. looduslooptajades, kelle kohuseks on näitliku õppematerjali eest hoolitsemine oma õppeaines.

Herbariumi valmistamisel on suur kasvatulikk tähtsus. Ülesanne taimi hoolikalt kuivatada, neid korraldada paberile laotada ja neile õige kuu anda kasvatada õpilaste täpsust. Herbariumi etikettide tähtsime ja korjatud taimede asukohta näitamine arendab vaatlemisvõimet, sunnib ümbritsevat loodust hästi tähele panema ning aru saama, millist osa taime elus etendavad elutingimused, nagu mullapind, erinevad pinnavormid, niiskuse ja taimegrupeeringute vaheldumine jne. Korjatud materjali vormistamine koos õpetaja jutustusega taimeliikide bioloogilisest ja majanduslikust tähtsusest kasvatavad armastust looduse ja kodumaa vastu.

Herbariumid võivad olla väga mitmesugused. Uralski pedagoogilise instituudi botanikakateedri juhataja V. Ivanov eraldab järgmised herbariumide liigid: 1. temaatilised, 2. morfoloogilised, 3. süstemaatilised, 4. rajoonilised, 5. geobotaanilised, 6. ökoloogilised, 7. bioloogilised, 8. kasulike taimede, 9. põllumajanduslike kultuuritaimede, 10. umbrohtude ja mürgiste taimede, 11. taimehaiguste ja -vigastuste herbariumid jne.

Teemaatiline herbarium sisaldab nende taimede näiteid, mida demonstreeritakse teatavate teemad läbiviimisel. Näitena võib J. Kruberg (Jestestvoznanie v škole nr. 3, 1948) herbariumi, mis on koostatud vastavalt 5. klassi botanikakursuse teemale.

5. klassi kursuse sissejuhatuses käsitletakse taimede tähtsust inimese elus ning võrdeldakse metsikult kasvavaid taimi kultuuritaimedega. Käsitlus toimub septembrikuus, kus elavat materjali on looduses külluses, seepärast ei vaja selle küsimuse käsitlemise herbariumi abi. Sama tüübi öde ka esimese teema — taimed looduses ja põllumajanduses — kohta. Kui on võimalik valida kas elav taim või herbariumi-eksemplar, siis tuleb ikka eelistada elavat materjali. Ka teine teema — taimede rakuline ehitus — ei vaja kuivi herbariumi-taimi. Kolmanda teema — seemned, külv ja seemnete idanemine — käsitlemiseks on vaja peamiselt seemneid ja seemnete kollektsioone. Muudugi on soovitatav näidata ka taimi, mille seemned tunnis käsitletakse.

Ülejäänud botanikakursuse osas võib eraldada järgmised teemad, mis vajavad rohkesti näitlikku herbariumimaterjali.

1. Juure, tema areng ja muundumine: ühe- ja paljuastaste taimede juuresüsteem (malts, mais, tulikas, võiilil); sammajuurid ja narmasjuured, esmased ja teisened juured; kaheastaste taimede juured — „juurviljad“ (naeris, sigur).

2. Leht, tema areng ja muundumine: liht- ja liitlehed, ahlehed, tupp, lehelaba, lehevarg, keeleke; lihtlehtede tüübid; lehelaba kujud; leheserv; lehesoonte süsteemid, matseseeritud leht; lehe karvaste tüübid; lehe arenemise astmed; lehe asetus varrel; lehtede mosaiik; lehtede muundumised (kõitraad, okkad, soomused, putukatoiduliste taimede lehed jne.).

3. Vars, tema areng ja muundumine: võrse ja selle osad (sõlm, sõlmehaiged); pungad (ladvapungad ja külgpungad); pikad ja lühikesed võrsed, varte vormid (kõrrelistel, tarandel, huulbistel); püstised, lamavad, roomavad, väänlevad ja ronivad varred; maa-alune vars; varremugulad, sibulad; varreokkad, kõitraad; kladoidiumid).

4. Taimede vegetatiivne paljunemine ja levik vegetatiivsete organite kaudu: vesikatku oksake noorte võrsetega; võiilile juure tükk võrsetega; juurevõrs (pappel); maa-aluse juure hargnemine; kartuli varremugulad; sibul pungadega; maasika ja roomava tulika paljunemine võrsikute abil; begoonia paljunemine lehtedega; kaenlapungad; pistokas lisajuurtega (paju); näiteid väärastamisest.

5. Oie ehitus ja tekkimine: mitmesugused õietüübid (liilia, tulp, vesiroos, kurereha, hernes, emanõges, päevalil); korrapärase õied ja korrapäratud (kellukas, kõoking); alumine ja ülemine sigimik, ühe- ja kaheahelalised õied; ühe- ja kaheahelalised õied; õie tekkimine (vesiroos, täidis- ja lehtõiega moon jne.).

6. Oisikute tüübid ja nende tähtsus: üksikult kasvavad õied; oisikud väikestest õitest, kobaroisikud (kobar, kannas, põõris, sarikpõõris, pea, liitpea, pähiik, tõlvik, urb, kabi); sarikõisikud (sarikas, liisarikas, kõrvõisik); ebasarikõisikud (ebasarikas, keeris jne.); õisikud erinevate õitega (õispuu, päevalil).

7. Tolmlemisviisid: isetolmlejad, tuuletolmlejad, putukatolmlejad, meenäärmed, kannused; lahtised ja kinnised õied; ühesugulised õied; dihhogamia (mugulalised); heterostüülia (nurmennukk).

8. Taimede levik viljadega ja seemnetega: taimed viljadega, mida tuul laiali kannab (pärm, vaher, saar, võiilil jne.); taimed seemnetega.

mida tuul laiali kannab (paju, pappel, moon jt.); taimed viljadega, mida linnud laiali kannavad (pihelgas); taimed viljadega ja seemnetega, mida teised loomad ja inimesed laiali kannavad (takjas, ruskmed); taimed, mis oma seemned laiali viskavad (läätspuu, lemm-malts); taimed, mis oma viljad mullasse puurvad (kurekael).

Teemaatiline materjal monteeritakse herbariumi lehtedele, mille üldtavalisemaks formaadiks on 30 × 45 sm. Ühesugune formaat on vajalik herbariumi hoidmisel vastavas herbariumi kapis, mis on jaotatud ühesuurusteks lahtriteks, aga ka herbariumide vahetamise puhul. Komplektne herbarium on sobiv monteeriid kartongile, mille äärele on kleebitud 2—2,5 sm laiune raam kartongist, mis hoiab taimi muljumise ja murdumise eest.

Veel parem on raamitud herbariumileht katta tsellofaaniga. Taimed kinnitatakse kartongile puulimiga, niitidega või paberribadega. Eksemplaride arv igas kompleksis peab olema mitte vähem kui 20—25 (üks eksemplar igale laulele ning mõned eksemplari varuks). Kõik eksemplari peavad olema täiesti ühesugused kujult, nende asetusele lehel ning etikettide või numbrite poolest, kui taimede kogumik on „tumm“. Nimeta eksemplariid on vajalikud praktilisteks töödeks, korjamiseks ja küsitlemiseks. Ühesugused herbariumilehed on vajalikud frontaalseteks töödeks.

Täiendavalt 5. klassi herbariumi juurde kuuluvad veel mitmesugused demonstratsioonimaterjalid, nagu piirite-preparaadid lihakatset taimeosadest, kuivad viljad ja seemnete kollektsioonid, liivas kuivatatud taimed või taimeosad (iseloormikud öed, huulhein, kserofüütide grupp jne.).

6. klassi botanikakursuse käsitlises on vajalik peamiselt süstemaatiline herbarium.

Süstemaatiline herbarium on koostatud taimede süstemaatilise liigituse alusel. Süstemaatiline herbarium sisaldab materjali nii praktilisteks töödeks kui ka demonstratsioonideks. Klassikalised süstemaatilised grupid esindavad, mille juures õpilased tutvuvad nende karakteristsete tunnustega, peavad herbariumis leiduma komplektidena, milles on 20—25 eksemplari sama liiki taimi. Need peavad olema võimalikult ühesugused arenemise, välimuse ja monteerimise poolest. Teisi taimi, mida kasutatakse ainult demonstreerimiseks, võib olla vähem.

Süstemaatiline herbarium koostatakse esijoonel kohalike taimede esindajast. Kuid et õppekava ei piirdu ainult nendega, siis tuleb leida võimalusi herbariumi täiendamiseks õppe-materjaliga, mida ei leidu kohalikus taimestikust (riis, hirss, sojauba, puuvillapõõsas, teepõõsas, eukalüptus jne.). Selleks on soovitatav kirjavehetuse astuda vennisvabariikide koolidega herbariumide vahetamiseks otstarbel. Täielik kooli süstemaatiline herbarium ei piirdu ka ainult nende taimedega, mida mainitakse õpikus (arvult umbes 120).

Süstemaatiline õppeherbariumi koostamisel on soovitatav taimi valida järgmistest põhimõtetest alusel: liigi tüüpilisuse, laialine levikuala, kasulikkuse ja kahjulikkuse ning tähtsust rahvamajanduses. Õppeherbariumi juures omab väga suurt tähtsust etikett. See peab olema koostatud üldtavaliselt vastavalt, täidetud teaduslikult laitmatu vormisega ning pedagoogiliselt hästi läbi mõeldud.

Rajooniline herbarium annab ülevaate selle rajooni taimedest, kuhu kool kuulub. Täielikku rajoonilist herbariumi saab koostada vaid looduslooptajad, kes ise tegelevad taimede uurimisega. Tundes hästi taimi, saab õpetaja kohaliku taimestikku igapäevases koolitöös laialdaselt ära kasutada (ekskursioonidel, õppematerjali kogudes, ringide töös jne.). See äratub õpilaste huvi ja armastust looduse vastu.

Täiendades end oma erialal ei tohi looduslooptaja piirdueda ainult kooliga. Arendades oma tööd looduseuurimise alal võib õpetaja-looduseurija saavutada ka teadusliku tähtsusega tulemusi. Hästi korraldatud koolikollektsioonid ja herbariumid pakuvad huvi muuseumidele ja teistele teaduslikele asutustele.

Geobotaanilised ehk taimogeograafilised herbariumid koostatakse suuremate või väiksemate taimeliikide kohta. Taimeliikidest tuleb herbariumi koostamiseks võtta selliseid, mida leidub kooli lähemas ümbruses ja mis on kooliümbrusele kõige iseloomulikumad: kuiva männimetsa taimed, kusemetsataimed, lehtmetsataimed, liutaimed, järvetaimed, madalaso taimed, kõrg- ja madalaso taimed. Geobotaanilises herbariumis võivad olla esindatud ka sellised kitsamad taimeliikidonnad nagu õuetaimed, teeveretaimed, tuleaseme-taimed jne.

Ökoloogiline herbarium peab näitama taimede sõltuvust ökoloogilistest teguritest: mullastikust, niiskusest, valgusest, temperatuurist. Selles herbariumis peaksid esinema sellised taimede grupid, nagu: valgusearmastajad taimed, varjutaimed, kserofüütid (kuivustaimed), mesofüütid, hüdrofüütid, paepalsed taimed jne.

Neil päevil lõppesid riigieksamid Tallinna Eelkoolikasvatuse Pedagoogilises Koolis. Kõik 62 eksaminandi sooritasid eksamid heade tulemustega. Pidu-likul lõppaktusel anti neile kaht diploma. Mitmed lõpetajad said kiituskirja.

Aktusekõnes andis kooli direktor E. Karro ülevaate lõpetajate tööst ja ühiskondlike ülesannete tähtsusest õppeaasta jooksul. Ta kutsus noori üles lasteadeades ja -kodudes tööle asudes mitte unustama nõukogude pedagoogi-

Taimelioloogiline herbarium peab sisaldama selliseid taimeliikide, nagu parasitaimed, poolparasitid, putukatoidulised taimed jne.

Väga tähtsaks ja huvitavaks bioloogilise herbariumi osaks on materjalid, mis on saadud kooliajast ja illustreerivad mitsuurinlikku taimekasvatust ja looduse loovat ümberkujundamist akadeemik T. Lõssenko meetodil. Siia kuuluvad vegetatiivsete hübridide näited, mitmesuguste väärastamisviiside näited, taimede näited, mis on kasvatatud mitmesugustes väetamistingimustes, ja rovisseeritud ja jaroviseerimata põlluviljade näited, kiduneva kartuli, suvel mahapandud kartuli, mugulatippudest ja seemnetest kasvatatud kartulite näited jt. Osa herbariumi eksemplare võib kasutada suurte seinatabelite valmistamiseks, mida saab kasutada mitmesuguste läbivõetava kursuse küsimuste selgitamisel.

Väga väärtuslikud ning õpilaste teadmisi ja silmaringi laiendavad on kasulike taimede herbariumid. Neid on otstarbekohane korraldada süsteemil, mille annab M. Iljin raamatus „Taimeline toaraine NSV Liidus“ (2 köidet, 1949). Iljin eraldab järgmist taimede grupeid: 1. puudutaimed, 2. kiutaimed, 3. värvitaimed, 4. parkitaimed, 5. õitaimed, 6. eeterõitaimed, 7. vaigu- ja kummivaigutaimed, 8. kautükutaimed, 9. toidutaimed, 10. söödaitaimed, 11. meitaimed, 12. vitamiinitaimed, 13. ravimitaimed, 14. dekoratiiv- ja rohelistavad taimed, 15. mürgitaimed.

Selle herbariumi etikettidesse tuleb märkida andmed, mis iseloomustavad taimede kasutamist üheks või teiseks otstarbeks. Rikkalikku materjali taimelise toaraine kasutamise kohta võib leida ka A. Grossheimi raamatus „Kaukaasia taimelised ressursid“ (1946) ja N. Pavlovi raamatus „Kasahstani taimeline toaraine“ (1947).

Suurt huvi pakuvad andmed taimede kohalikest kasutamiseviisidest. Vanemate klasside õpilastega võib läbi viia tõsist uurimistööd kohaliku taimelise toaraine kasutamise üle. Juhendused NSV Liidu Teaduste Akadeemia Botaanika-instituudi väljaandest „Toaraine-taimede välisuurimise meetodika“ (1948).

Põllumajanduslike herbariumid koostatakse kooliaja ja kolhooside-sovhooside põldude külvide alusel. Väljakujunenud taimede kõrval on soovitatav herbariumis näidata ka kultuuritaimede arenemisperioode (vegetatiivne ja suguline) ning arenemisfaase. Eri rühmaks selles herbariumis võivad olla kultuuritaimed, mis on kasvanud mitmesugustes tingimustes; mitmesuguse väetamise, mitmesuguse ja mitmeajalise kastmise, ühe sõnaga: mitmesuguse agrotehnikaga juures. Soovitavaks täiendiks selle juurde on kooliajast korjatud vihud, seemnete kollektsioonid, näited mugulatest, juurviljadest jne.

Umbrohtude ja mürgiste taimede herbariumid võib koostada kas kõigist rajoonis leiduvatest umbrohtudest või nendest umbrohtudest, mis kaasuvad teatavate külvitüüpidega ja teatavate kultuuritaimedega: kesa umbrohud, jäätmaade umbrohud, nisu-, lina- ja kanepiumbrohud, kõõviljalaja umbrohud jne. Mittesõjavate taimede herbarium võib sisaldada taimi, mis on kaetud karedate karvadega, okkalisi, kibeda piimja mahlagaga, terava lõhnaga, mürgiseid taimi jne.

Taimehaiguste ja -vigastuste herbariumide koostamisel saavad õpetajale abi pakkuva fütopatoloogia ja entomoloogia käsiraamatud, mida kasutatakse põllumajanduslike tehnikumides. Vajalikkuse täienduseks nende herbariumide juurde on haigete viljade kollektsioon (formaliniis) ja kollektsioon putukatest, kes taimi kahjustavad.

Siin näidatud herbariumide tüübid ei ammenda kaugeltki kõiki võimalusi taimetöökohal. Huvitav on näiteks koostada puude ja põõsaste kollektsioone, mida kasutatakse põllukaitse-metsavõõndite istutamisel, kollektsioone taimedest, mida kasutatakse luulitliiva kinnistamiseks jne.

Herbariumide valmistamine, nende korraldamine, taimede määramine, taimede karakteristlike kirjutamine herbariumi juurde, ettekindaldamine taimede või taimegruppide kohta, herbariumide vahetamine teiste koolidega, eriti koolidega, mis asuvad teistes looduslike tsoonides — kõik see peab kuuluma looduslooptaja ja tema kaudu noorte naturalistide töökavale. Pärnu koolide õpilased näiteks võiksid saata meie taimi Kõõl-Ordasse, Murmannskisse, Suhhumi, Vladivostokki või mujale. Seal saaksid nad vahetusse kõrbe-, tundra-, lähistroopika- või Kaug-Ida taimi. Nii tekib sõprus meie maa mitmesuguste rajoonide õpilaste vahel, mis omab suurt kasvatulikk vahetust.

Herbariumide alusel võib koolis korraldada temaatilisi näitusi, arendada eesrindliku agrotehnikat propagandit ja pidada huvitavaid loenguid meemaa taimkätte rikkusest, meie stepide ja kõrbede stalinlikust ümberkujundamisest.

J. ERM,
Pärnu 2. L. Koidula nim. Keskkooli direktor

Uus lend lasteadeandnikke

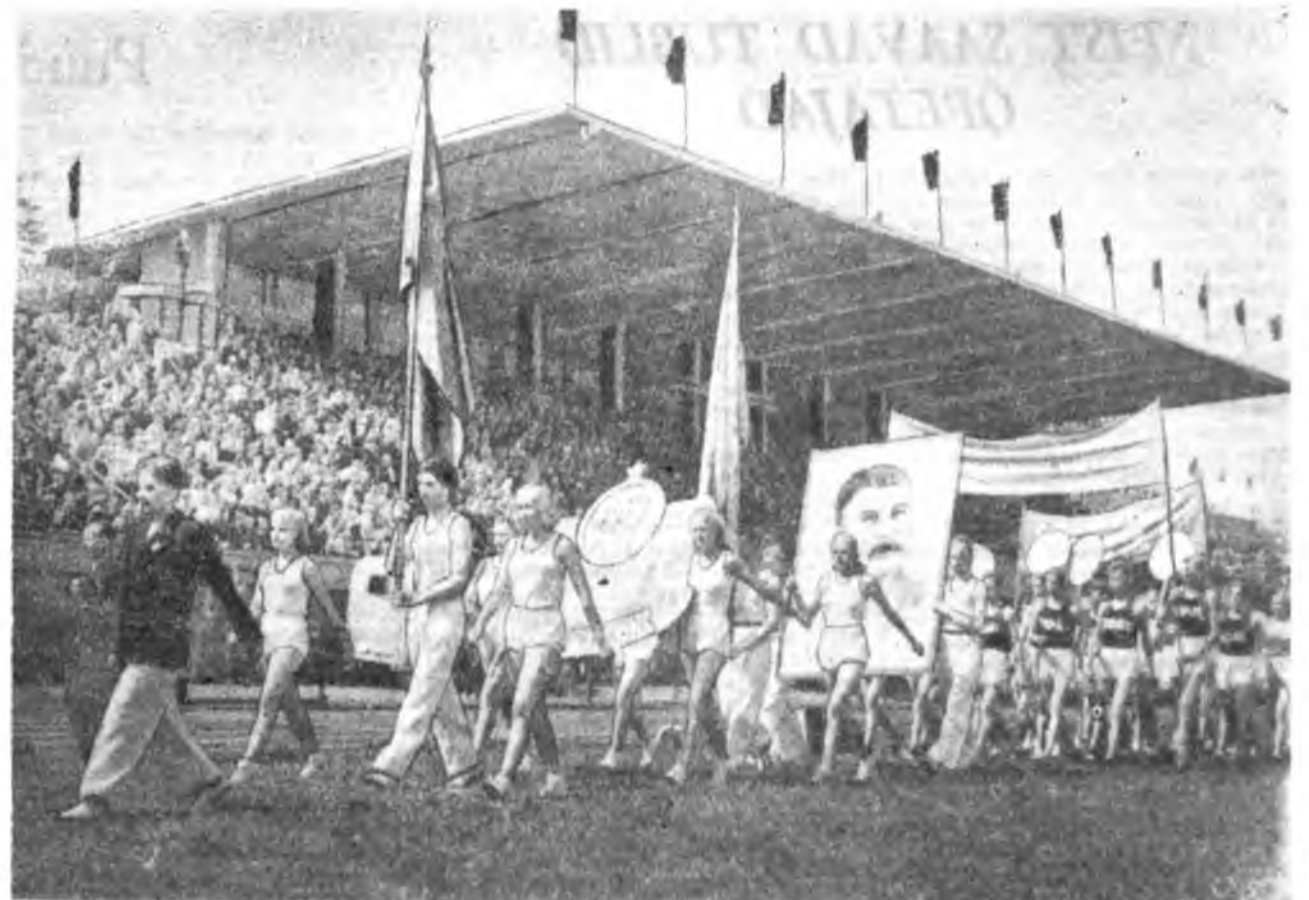
juhtimõtet, et ainult see kasvataja suudab aega täita oma ülesandega, kes pidevalt ning visalt õpib ja uurib marksismi-leninismi teooriat, kes alataas täiendab ka oma kutsealast teadmisi.

Väga paljud lõpetajad väljendasidki oma sõnavõetluses soovi töö kõrval kaugõppe teel edasi õppida selleks, et omandada õpetajakutse.

Pärast kuualjalist puhkust sõidavad kõik noored oma töökohtadele.

R. KASK

Koolinoorsoo vabariiklik suvespartakiaad

Võistlusest osavõtjate defilee

Kogu vabariigi koolinoorsoole on kujunenud igasuguseks pinga huvi ja eluevusega oodatud sündmuseks vabariiklik suvespartakiaadid ja neile eelnevad võistlused korraldajate poolt. Lisaks talvise õppetöö saavutustele on suvespartakiaadid vabariigi õppivale noorsoole ühtlasi toredateks ülevaatuspäevadeks kehakultuuri- ja sportitöö alal. Uusi saavutusi on ni kahakultuuritöö massilise arendamisel kui ka spordimeisterlikkuse tõstmisel avaldab Nõukogude Eesti koolinoorte pere neil pidustustel tänu bolševike parteile ja Nõukogude valitsusele, kes on loonud kehakultuuritöö laialdaseks ja mitmekülgeks arendamiseks kõige avaramad tingimused.

Juhindudes ÜK(b)P Keskkomitee suures 1948. a. detsembri otsusest kehakultuuri- ja sportitöö tugevdamise ja spordimeisterlikkuse tõstmise kohta on meie vabariigi koolid selles otsuses näidatud ülesannete täitmisele mõningaid tõhusaid edusamme teinud. Järjekindlalt ning pidevalt on õpilasperes kasvunud OVTK ja VTK kompleksi normide sooritajate hulk, järjest rajatakse koolide juurde uusi spordiväljakuid, üha paremaks muutuvad tehnilised tulumused paljudel spordialadel. Nõukogude Eesti koolinoored on saavutanud silmapaistvat edu ka üleliidulises ulatuses.

Massiline osavõtt ja head tehnilised tulemused juba tänavust esmakordselt rajoonispartakiaadidel kinnitavad, et õpilasperes ja kehakultuuri õppejõud on kehakultuuri alal vabariigi teinud edusamme.

Vabariiklike spordipidustuste, järjekordse suvespartakiaadi võimsaks sissejuhatuses oli koolinoorte-kehakultuuritööle pidulik rongkäik läbi linna. Lehvivad punalipud, kirendavad loosungid, päikeses prunustunud särtsalimised noored ja värviküllased võistlusdressid — kõik see jättis mõjuva mulje. See oli vaba ja õnneliku nõukogude noore jõe ja ilu uljas demonstratsioon.

Kadrioru staadionil tervitasid koolinoori Eesti NSV haridusminister sm. V. Oja, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär sm. V. Telling ja ELKNO Keskkomitee sekretär sm. B. Tolbast.

Haridusminister sm. V. Oja rõhutas oma tervituskõnes, et saavutatud tõhusa edu kõrval kehakultuuritöös ei tohi unustada, et leidub ka veel puudusi. „On vajalik, et iga seitsmeklassiline kool lõpetaja oleks OVTK märki kandja ja iga keskkooli ning kõrgema õppeasutuse lõpetaja VTK-märklane.“ märkis haridusminister muu hulgas.

Kaunid on päevad pioneerilaagris

Kaunil Põhja-Eesti kõrgete kallaste-ga rannikul, 10 km Kundast, asub Kaarepa pioneerilaager, kus praegu veedab oma suvepuhkust 200 õpetajate ja teiste koolitõetajate last.

Elu pioneerilaagris on huvitav ja lõbus. Eriti hoogne on ringide tegevus. Naturalistide ring koostab kogumised mere ääres leiduvatest taimedest ja kividest. Ravimtaimede kogumisel on salgand omavahel sotsialistlikus võistluses. Iga ringi töö viiakse läbi kindla tööplaani alusel, mille esitavad ringide juhatajad malevanõukogule läbivaatamiseks. Laagris valitseb põhimõte — malevanõukogu peab reageerima iga pioneerit soovile ürituste, matkade või muu laagriolu puutuvate küsimuste suhtes.

Hiljuti oli laagris pioneerikoondus ühes lõkketulega Toole lossi varemte juures Huviga kuulasil pioneerid vestlusi eesti rahva kangelaslikust võitlusest vihatud sakslaste vastu. Pioneerid kandsid ette katkendeid Bornhöhe „Tasujast“. Lõke lõppes montaažiga teemal „Eesti rahva võitlus sakslaste vastu“.

Teemaatilis koondusi on laagris tööplaanis mitu. Näiteks metsas viiakse läbi koondus, mille teemaks on „Elu metsas“. Teema jagatakse pioneeride vahel. Üks justustab lüüendust, teine puudest, kolmas tähelepanekuist metkase jne.

Esinemistega lõkkeõhtul pandi alus kunstilise tegevuse arendamiseks pioneeride hulgas. Ohututi kõlab klubid:

Elava huviga jälgisid tuhanded Tallinna tõetajad spartakiaadi avatallituse järgnevat tütarlaste ja poeglaste massivõimlemist spordipedagoogide M. Purre ja U. Sahva juhtimisel.

Järgnesid võistlused spartakiaadi pealal, kergejõustikus, ja ühtlasi ka teistel aladel. Enamikul spartakiaadi võistlusaladel arenes avapäevast alates peamine konkurents vabariigi koolinoorsoo kahe tugevaima spordikeskuse, Tallinna ja Tartu võistlusesiduse vahel. Kergejõustikus, ujumises, käsipallis ja tennisel on nende kahe keskuse koolinoorte edu tunduvalt parem teiste linnade ja rajoonide koolinoorte saavutustest. Selle edu aluseks on tihedam spordibaasid ja kõrgema kvalifikatsiooniga eriala-õppejõud hulk.

Kergejõustikus kujunes osavõtt rõõmustavalt suureks. Startis üle 700 koolinoore. Arvuka osavõtu juures oli aga mitnuseks lubamatult suur võimete vaheline, mis kõige selgemini ilmes toimus võistlustel. Väga suur protsent osavõtjast ei suutnud saavutada lõppvõistlustele pääsemise valiknorme. See fakt kinnitab, et mitte kõigis rajoonides ei ole osutatud võistluse igakülgele ettevalmistusele ja treeningule vajalikkule tähelepanu.

Kergejõustikus tuli üldvõitjaks Tartu koolide võistlusesiduse edestades tallinlast üsna tunduvalt. Nendele kahele tugevale järgnesid Pärnu, Viljandi, Kuressaare, Türi, Tapa jt. rajoonide võitlajad.

Spartakiaadi kergejõustikukosa parimateks tulemusteks olid Pärnu Turbathehniku õpilase Astrid Luukase uue Eesti NSV rekord 400 m jooksus ajaga 60,8. Tallinna Kehakultuuritehnikumi õpilase H. Särevi poolt väljaspool spartakiaadiarvestust saavutatud uus vabariiklik rekord poeglaste viievõistluses 2579 punktiga ja Tallinna Arhitektuur-Ehitustehnikumi õpilase Endrik Langi tubli tulemus 4.145 1500 m jooksus.

Rajoonide õpilassportlastest olid kõige edukamad S. Muinasmaa (Räpina), kes võitis tütarlaste kuulitõuke tulemusega 10,11. M. Kernumees (Kose) odaviske võiduga 34,42 ja poeglaste kõrghüppe võitjad (170) K. Pajula (Väike-Maarja) ja A. Jürgen (Põltsamaa).

Et viia kergejõustik veelgi laialdasesse koolinoorsoo ja spordipedagoogide hulka, on tähta tehnilise tase väljaõpetada selleks toimub kõigi rajoonide koolinoorte ja kehale kasvatava õpetajale spartakiaadi lõpl õppekogunemine, kus parimad vabariigi treenerid ja õppejõud annavad treeningjuhendeid edaspidiseks tööks.

Spartakiaadi teisel suurel võistlusalal, ujumises, saavutasid ülekaaluka võidu Tallinna koolinoored. Pealinlastele olid aga väärkaiks vastasteks esijoonel tatarlaste ja nende kannul viljandased. Tallinna võitlaja I. Eller ja Tartu võitlaja M. Pekk saavutasid moolmad kolmekordse tšempionitiitli.

Ujumisvõistlustel püstitas 50 m küljeluumises poeglastele uue Eesti NSV noorte rekordi tallinlane O. Kaalman. kelle uueks tippsaavutuseks on 35,0 sekundit. Olulise küsimusena tõsteti spartakiaadi ujumisvõistlustel esile, et ujumisvõistlusi teistes edaspidistel spartakiaadidel korraldada hiljem, sest jaheda ilmastiku tõttu puudub noortel võimalus selle ala tõhusamaks ettevalmistamiseks. Teistest soodsamas olukorras on Tallinna ja Tartu veesportlased kellel on kasutada siseujulad.

Spartakiaadi korvpalli- ja võrkpalli turniir kinnitasid, et need populaarsed võistlusalad on koolinoorte peres kii resti aremenes. Kuigi ka neil aladel ilmesid Tallinna ja Tartu koolinoorte tehniline paremus ja suurem mängija teavik, osutasid näiteks Pärnu ja Rakvere võistkonnad sitket ning heataemelist mängu. Lubamatuks nähtuseks oli aga käsipallivõistlustel, et mõnede võistkondades võistles kaasamängijaid kellel polnud selleks õigust. Seetõttu võivad mõningad mängud tulla tühis taimsele. See on tõsine eksimus vasta vate koolide kehale kasvatuse õpetaja pool.

Ka tennisel, laskesportis ja jalgrattasidus oli osavõtt rohkearvuline ning tulumused tublid. Lõplikud andmed nende võistlusalade, samuti spartakiaadi üldvõitja kohta selguvad hiljem.

Asja lõppenud koolinoorsoo vabariiklik suvespartakiaad kinnitas, et vabariigi koolinoorsoo sammub kehaku tuuri alal põhiliselt õiget rada. Spordipidustused näitasid, et koolinoore mõistavad nõukogude kehakultuuritöö suuri eesmärke: aidata kasvatada ju geid, raskusi mitte kartvaid, vapraid noori, kes alati on valmis tööks ja om sotsialistliku kodumaa kaitseks.

H. KOLLIN

BIBLIOGRAAFIA

Uusi raamatuid

N. V. Tropkin. V. I. LENINI TEOSEST „PAHEPOOLSEUSE“ LASTI HAIGUS KOMMUNISMIS.“

Tallinn, 1951. 48 lk. Trükiarv 600 Hind 1 rbl.

Käesolevas brošüüris näitab aut V. I. Lenini teose „Pahempoosuse lastehaigus kommunismis“ määra suurt tähtsust pahempoosusele ooprt nistide purustamisel rahvusvahelise kommunistliku liikumises. Raamat „Pahempoosuse“ lastehaigus kor munismis“, mis kuulub loova mar sismi väljapaistvate teoste hull leiaavad V. I. Lenini poolt geniaals üldistamist bolševike partei ja ko rahvusvahelise proletariaate revolvi sioonilise liikumise kogemused klas võitluse strateegia ja taktika alal.

V. A. Šisakov. TEADUS JA UH MAAILMARUUMI EHIITUSJST.

Tallinn, 1951. 40 lk. Trükiarv 50 Hind 1 rbl.

Pedagoogiliste teaduste kandidi V. A. Šisakov käsitleb selles poe laarteaduslik brošüüris maailmaru mi ehituse religioosse õpetuse palj tamist eesrindlike teadlaste poolt.

B. N. Suslov. VESI.

Tallinn, 1951. 76 lk. Trükiarv 80 Hind 2 rbl. 20 kop.

See populaarteaduslik sarjas muund raamat annab ülevaate t tähtsusest meie planeedi ajaloo ja meie igapäevases elus ning kirjeld vee mitmesuguseid omadusi igasug tes tingimustes.

Huvitavalt jutustatakse raama sellest, kuidas nõukogude inime alistavad vett oma tahtele.

Vastutava toimetaja aset. L. TAKI